

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guardia, 14, pral. - BARCELONA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

La desaparició de la burgesia

La burgesia arribà al poder, i per tant, a la plenitud de la seva dominació, mitjançant una de les més grans revolucions que registra l'història. No sols proclamà els principis de llibertat, igualtat i fraternitat com a punts del sistema que anava a establir, sinó que fins arribà a negar l'eficàcia de totes les religions, substituïnt les estàtues dels Deus per la Deesa de la Raó.

Ha transcorregut poc més d'un segle, i els principis establerts per aquella burgesia revolucionària que s'apoderà del poder no en queda quasi res. En efecte, poc després d'haver consolidat el seu predomini es donà compte de que la religió seria un gran auxiliari per a la seva obra, i llençant la deesa Raó del lloc on la havia entronitzat de nou hi posà els sants i els Deus que tan útils habien d'ésser en el nou ordre de coses establert.

Després, a mesura que transcorregué el temps, la burgesia s'anà oblidant del contingut dels seus principis, fent escarni de la llibertat, establint una desigualtat més accentuada i més odiosa entre els homes i fent de la fraternitat la burla més indigna.

Avui el predomini de la burgesia està a les seves acaballes. Ha acomplert la missió que li estava encomanada i és de justícia que cedeixi el seu lloc a una altra classe, cada dia més capacitada, cada dia amb millors condicions per a que l'obra de progrés social per aquella iniciat no sofreixi la més petita interrupció.

Havem de reconèixer que la classe burgesa ha realitzat, durant el seu predomini, una obra importantíssima. Ella ha cobert el món de ferrocarrils, ha aconseguit dominar gran part dels elements naturals, posant-los a la disposició de l'home, ha obert sistemes, ha perforat muntanyes, ha centuplicat la producció mitjançant el funcionament de màquines de totes menes i sistemes, màquines de gas, de petroli, de vapor, d'electricitat, d'aire comprimit, etc., etc., dotant l'humanitat d'una força i d'una energia mil voltes superior a totes les forces físiques humanes. I no hi fa pas res que aquestes forces, descobertes pel descans de l'home, s'hagin convertit en un mitjà d'exploatació i servint als seus actuals posseïdors per amuntegar riqueses, puix amb l'enfondrament de la burgesia, tots aquests grans factors passaran a ésser patrimoni comú de l'humanitat.

Mitjançant aquesta grandiosa obra transformadora, realitzada no pas per nobles i elevats fins, sinó a l'impuls de la febre de beneficis que invadí a tota la burgesia, aquesta ha preparat l'adveniment inevitable del Socialisme.

Podia concebir-se l'implantació d'aquest ideal mentre persistís l'antic sistema de producció, disposant solsament de l'esforç muscular, això és, sense el concurs del maquinisme, el factor més profundament transformador que mai no ha existit? De cap manera, car tan sols el gran canvi realitzat en els sistemes de producció i de transport podia fer factible el seu esdeveniment.

Amb el ben entès, que la burgesia no pot sustreure's a la fatalitat que sobre ella pesa, i que la obligarà a desaparèixer com a classe, precipitant més l'hora de la seva mort com més s'esforci en ajornar-la.

Realitzada la seva missió i preparats els materials per l'adveniment del proletariat, la permanència de la burgesia al poder entranya un greu perill per la pau social.

La darrera gran guerra, els conflictes sorgits en la post-guerra, difícils sinó impossibles de solucionar, els atemptats contra la llibertat que a voltes es perpetren en els pobles, els conflictes socials, cada dia més paorosos i altres i altres problemes, la solució dels quals no es descobreix enlloc, reclamen la ràpida desaparició d'aquesta classe, com a mesura necessària per a la salvació de la humanitat.

J. Comaposada

DIVULGACIÓ DE DOCTRINA

El materialisme econòmic

De les tres grans teories de Karl Marx és, aquesta, la fonamental. És dita també del materialisme històric i del determinisme econòmic.

El nostre insigne Mestre afirma, en virtut d'aquesta teoria, que, en totes les èpoques de la història, la base de totes les evolucions, de tots els aconteixements, de totes les institucions i organitzacions han estat els mitjans de producció, els elements econòmics, les necessitats materials de cada una de les dites èpoques. En altres termes: les condicions d'existència de la societat determinen l'evolució i transformació de la mateixa. És clar que aquesta teoria no nega que les facultats intel·lectuals i morals dels homes, les diferències de raça, les creències religioses, les tradicions històriques, etc., poden exercir i exercixen a voltes una important influència en el desenvolupament de la societat, però sosté que tot això no són més que factors secundaris, ja que llur influència serà nul·la si algun d'aquests factors està en pugna amb les necessitats econòmiques del poble.

Per a capir clarament la raó innegable d'aquesta teoria, n'hi ha prou amb que ens estudiem nosaltres mateixos, que analitzem la naturalesa de l'home, ja que l'home és, en veritat, un món en petit. I amb aquest estudi, amb aquest anàlisi, observarem que la nostra naturalesa és d'u-

na condició tal que debem, abans que tot, satisfer les nostres necessitats materials per a viure, per a estimar i per a pensar. En efecte, si no funciona l'estómac podran funcionar, o funcionar normalment almenys, el cor i el cervell? Pot negar-se, per ventura, la influència que sobre les nostres facultats exercixen les diverses vicissituds de la nostra vida? Les nostres idees estan sempre determinades pels nostres sentiments i aquests, a la vegada, ho estan per les condicions materials del nostre cos. Seràn, verament, iguals les idees que acudiràn al nostre cervell si en nostres pits hi sentim odi o amor, tristesa o alegria, indiferència o entusiasme, pessimisme o optimisme? I no obren directament sobre la nostra voluntat i els sentiments nostres els sentits corporals, les impressions exteriors, les circumstàncies d'edat, de distància i tantes altres? Podrem, en fi, elaborar bé les nostres idees ni manifestar degudament els nostres sentiments si, per exemple, sufrim alguna dolència o sufrim alguna necessitat?

Si ens fixem amb les col·lectivitats, veurem també comprovats aquests fets. Una associació o empresa qualsevol, malgrat proposar-se objectius convenients i elevats, enc que tingui plans seductors i formosos, per més que compti amb grans condicions morals i intel·lectuals, no podrà realitzar el seu propò-

sit, no tindrà èxit, no tindrà vida, si prèviament no compta amb els elements econòmics necessaris, base de tot projecte.

Si consultem les pàgines de la Història trobarem també a cada moment el modo i la forma de comprovar la exactitud del materialisme econòmic. Tots els grans fets de que ens parla, totes les grans conquestes, les més apocalíptiques revolucions, si guin en apariència de caràcter polític, religiós, jurídic, ètnic, etc., són, en el fons, materialistes, tenen, més o menys llunyà, un ideal essencialment econòmic. Fou, per exemple, una revolució d'idees, una nova concepció de la moral o del dret que donà la supremàcia a la classe burgesa? No; fou pura i simplement el canvi experimentat en la producció moderna, la introducció de les grans màquines en la indústria que motivà la mort del feudalisme, herentant la seva sobirania l'actual capitalisme.

Aquesta teoria que, amb raó, va éssent, cada dia més, reconeguda com una de les lleis fonamentals del progrés humà, vingué a demostrar que la evolució política i social depèn de la evolució econòmica, i, per tant, si el domini en l'ordre econòmic suposa necessàriament el domini en tots els ordres de la vida, en la emancipació econòmica de la societat és on s'han de fixar totes les mirades i concentrar-se tots els esforços per, amb ella, obtenir la emancipació total i integral de la mateixa.

Aquesta és la teoria essencial de Karl Marx, la base primordial del Socialisme científic, l'eix a l'entorn del qual es mou tota l'organització dels obrers conscients de totes les nacions, civilitzades. Per tant, què el materialisme històric, divulga constantment, esforçar-nos en fer-lo comprendre a la classe treballadora és la millor ensenyança, la millor propaganda, la millor acció revolucionària que podem portar a cap.

Qui es capaciti, sigui obrer o no, del que significa aquesta part de la doctrina marxista, comprendrà perfectament l'actitud de completa, enèrgica i franca oposició que mantenen els partits socialistes davant totes aquelles escoles, enfront de tots aquells partits polítics que lluiten per a bastar la llibertat política, sense cuidar-se de la primera de totes les llibertats, de la llibertat per excel·lència, de la llibertat econòmica; sense tenir en compte que totes les llibertats seràn falses, seràn fictícies, seràn mentida si no està prèviament garantida la llibertat econòmica.

Ara bé; com conquerir-la i assegurar-la aquesta llibertat econòmica? Implantant el règim col·lectivista o comunista, en el qual la terra i els instruments de producció, acabant d'ésser propietat individual o privada, passaran a propietat de la societat per a que tot sigui administrat i utilitzat en profit i bé de tots. I això, en virtut de la pròpia teoria de Marx, es produirà dintre un temps relativament curt, ja que al grau de desenvolupament que ha arribat la indústria, els capitalistes no poden ja emplear-la en interès de la humanitat i, per tant, la pròpia evolució econòmica de la societat produirà necessàriament la transformació històrica que ha d'acabar amb tots els privilegis i que ha de fer triomfant el Socialisme.

R.

Pertànyer fanaticament a un partit revolucionari no és suficient per a constituir, en el moment històric en que ens trobem, la demostració que l'esperit polític ha nascut ja.

HENRI HERTZ

LA FINESTRA OBERTA

COMÈDIES

Ens referim a comèdies, comèdies. D'aquestes que es representen dalt d'una escena amb apuntador, traspunt, electes de llum i bambolines. Com s'hi referia, «a la manera de Pirandello», el company Cot de Reddis en JUSTICIA SOCIAL de la setmana passada. Fem aquesta declaració per evitar tota possible suspicàcia.

El poeta i comediògraf francès, senyor Saint-Georges de Bouhélier, es proposa introduir reformes importants en els cànons de la comèdia consuetudinària. Perquè—diu ell—una representació teatral ha de durar, com màxim, de tres a quatre hores, i dins d'aquesta limitació de temps l'autor ha d'estar obligat a sostenir-hi episodis que, en la vida real, han necessitat mesos i anys per produir-se?

El senyor Saint-Georges de Bouhélier, com es veu, realista, ja preveu els inconvenients de donar a la representació teatral, la mateixa extensió de l'episodi en la realitat. Les comèdies s'haurien de representar per generacions. I en «L'auca del senyor Esteve», per exemple, que és l'espectacle de tota una vida llarga i laboriosa, serien pocs els actors i els espectadors que poguessin arribar al final del darrer acte. Per això el senyor de Bouhélier no porta les coses a aquest extrem, però es proposa donar un major reflex del temps en la representació teatral. Les obres actuals—diu—són massa curtes; els intermedis absorbeixen la major part del temps de la sessió. I per quina raó els intermedis han d'ésser tots sensiblement iguals o, en tot cas, sense cap relació amb el transcurs de temps que representen? Darrera mitja hora d'intermedi continua la representació sense que es suposi que hagi existit cap interrupció de temps: els personatges estan en la mateixa actitud que en finalitzar l'acte precedent; i, en canvi, en cinc minuts de suspensió s'hi fan passar vint anys! Això no pot ésser: l'intermedi forma part integral de la representació.

El senyor de Bouhélier està preparant una comèdia la representació de la qual durarà tres dies. Els espectadors deuràn menjar llurs repassos en el mateix teatre, qualque vegada al mateix temps que els actors menjaran en escena; i deuràn dormir aprofitant els intermedis als quals es donarà una duració convencional.

L'assumpte de l'obra—segons les gasetes teatrals—és un tema extret de l'història de França i es desenrotlla a l'Edat Mitjana. És clar que amb això el senyor de Bouhélier no bat el record en la duració de les representacions. Apart del «Parsifal» que en estrenar-se a Barcelona durava una jornada legal—vuit hores—tres de fer cua al carrer de Sant Pau i cinc de representació—les farses històriques, àdhuc les més inconsistentes, tenen matèria per durar setmanes i àdhuc mesos.

Però, sense entrar a l'anàlisi, dins la tècnica teatral, dels propòsits del senyor de Bouhélier, a nosaltres el que ens interessa és que aquest senyor es sent revolucionari i vol trencar els mollos de les comèdies.

Seria de desitjar que trobés imitadors a casa nostra.

Airet

CRONICA HEBDOMADARIA

Politica internacional

L'horitzó vermell

Herriot, a la Cambra francesa, ha indicat la possibilitat de que Alemanya se sumi en data no llunyana al bloc incipient que es forma a base de les tres potències orientals, Rússia, Xina i Japó. Herriot ha exagerat la nota, els alemanys s'han indignat i els Soviets, sempre optimistes, han modificat llur llenguatge amistós envers la França.

I en aquest entremig s'ha anunciat la mort del Dr. Sun Yat Sen, la personalitat més destacada i més discutida del mogut escenari xinès. Si aquesta nova es confirma, les potències occidentals es lliuraran de llur màxima preocupació. Però Sun Yat Sen haurà mort havent acomplert la part principal de la seva tasca. Des de que Wu Pei-fu fou batut per la defecció del general cristià, Feng Yu-siang, el Dr. Sun Yat Sen va abandonar Canton i va anar al Japó a preparar la formació del bloc oriental. Obtinguts els primers resultats, Sun Yat Sen va anar a Peking de on havia estat absent des de 1913. Mentre preparava amb el representant dels Soviets l'esquema del gran bloc, el cranc, que des de fa alguns mesos li devorava el fetge, li ha llevat la vida.

Però hi ha dugues fites a les quals els polítics europeus hi atribueixen importància capital. La primera, són els discursos pronunciats per l'actual cap executiu i President interí de la República xinesa, Tuan Xi Jui, i el seu ministre d'Afers estrangers, en el dinar que el representant de Rússia va oferir al Govern en 8 de novembre darrer en ocasió del setè aniversari de la revolució russa. Malgrat el tò prudent d'aquests discursos, en ells hi havia conceptes d'admiració i simpatia pels Soviets i s'insinuava la necessitat de revisar els tractats que Xina té signats amb les potències occidentals.

La segona, són els discursos del cap del govern japonès, veu-comte Kato i el ministre d'Afers estrangers, Shidehara en la solemne obertura del Parlament. En ells s'encoratja al govern de Peking en la defensa dels interessos nacionals i s'al·ludeix a la revisió dels tractats. I això es barreja intencionadament amb el tractat recentment conclòs entre Rússia i Japó i es parla de més extenses i íntimes col·laboracions.

Ja sabem que els grans esforços dels Soviets per a atraure's les masses proletàries de Xina i Japó, han sigut sempre simultànies amb una hàbil acció diplomàtica. Els resultats han sigut magres fins ara, i és la nostra creença que estan encara molt lluny de l'èxit. La diplomàcia japonesa cerca ventatges pràctiques i estudia la forma de compensar els inconvenients de tot ordre que li reporta l'actitud del Nord d'Amèrica en matèria de immigració. Reclutant-se en una possible aliança amb Rússia i Xina, confia obrir-se nous horitzons. Rússia treballa amb un doble fi. Amb l'amenaça del bloc, confia obtenir un tracte més benèvol de part de les potències europees i, per altra part, una organització de propaganda persistent entre els quatre cents milions de xinos ha d'afavorir la seva expansió i assegurar la seva permanència.

Xina també hi pot guanyar, però no és tan probable que Tuan Xi-Jui i l'amo de Manxúria, Txang Tso-lin, es vulguin comprometre massa en matèria d'aliances. La simpatia del President pel Japó no li privaria de considerar l'experiència de Corea. I en quant a Rússia, ni la temen ni la estimen gaire. Els intel·lectuals i els joves xinos tenen un ideal d'independència completament propi i encara que els russos col·laborin en la propaganda radical de «mans fora de Xina», la multiplicació d'agents de propaganda i exiliats russos té ja el caràcter d'una veritable plaga i permet sospitar que quan totes les altes mans siguin fora de Xina, resti la feina més grossa d'apartar les mans de Rússia.

Vol dir això que el bloc oriental no es formarà en definitiva? No negarem aquesta possibilitat ni els beneficis circumstancials que podria reportar a les tres potències indicades, sobretot per a contenir les desmesurades ambicions de les potències europees i americanes. Però no creiem en la seva força ofensiva i no veiem en tot això més que un perill remot. Altres evolucions i revolucions aniran més depressa i ens proporcionaran un espectacle ben diferent que el de la lluita global entre blancs i grocs.

En la nostra crònica de 26 de novembre deiem que quedava Tuan Xi-Jui més o menys segur a la Presidència de la República de Xina. Malgrat sigui el Parlament l'encarregat de designar el cap del poder executiu, Tuan Xi-Jui va assumir *motu proprio* aquesta funció i va escullir un ministeri que sembla més un cos consultiu que un gabinet de govern. Aquesta situació, inaugurada en 25 de novembre, s'ha enroscat considerablement des de que la retirada del general Feng Yu-siang va facilitar la reconciliació de Peking amb els *tuxuns* de les províncies centrals que formen l'aliança de Yangtze. Per altra part, Txang Tso-lin, per bé que continua governant la Manxúria tot sol, ha fet actes d'aparent sotsmissió al Govern central i les tropes d'aquests han tingut fortuna en escombrar els *tuxuns* més irreconciliables.

Tuan Xi-Jui és un home intel·ligent i de gran prestigi i, segons diuen, no té altre defecte que la indolència. Ara com ara va acreditant-se de prudent, tolerant i previsor i el seu poder s'exten i es consolida i, en conseqüència, Xina es reunifica i es pacifica. Mentre ell governi, l'amistat amb el Japó és segura i lligant tots aquests punts, no és exagerat pensar en la formació del bloc oriental, car mai les circumstàncies havien sigut més propícies. No oblidem, però, que a Xina tot s'aguanta per casualitat i que mentre no veiem a Tuan Xi-Jui governant constitucionalment és senyal que els perills no decreixen. Per altra part les potències tenen molts recursos per tocar i si Rússia està disposada a la brega, el Japó demostra pensar de ben diferent manera.

M. Serra i Moret

NOTA: En la crònica anterior deiem que havia sigut designat per a substituir a Branting en la Presidència del Consell de ministres de Suècia el camarada Thorsson. Telegrames posteriors rectificaren aquesta nova, senyalant com a Primer ministre del Govern socialista de Suècia al company Rickard Sandler que descompanyava la cartera de Comerç en el ministeri Branting i havia sigut president de la Federació d'Educació obrera i director de l'Escola Superior obrera.

Aquesta fulla és un camp obert, i accepta la col·laboració de tots els homes d'idealitat generosa. Dels articles signats en són responsables llurs autors

La tra oberta a un petit propietari

La caseta

La primera raó que Langer dona del perquè no és comunista, és que està molt joïós de la seva petita propietat a la qual hauria de renunciar si fos comunista.—A. V. Bejcek, «l'opinió i el comunisme» a «La Publicitat».

La Revolució Francesa sostingué que l'afirmació plena de la llibertat de l'individu estava en la propietat privada. Edematosa de romanisme, la Convenció com l'Imperi, cregué que el propietari romà portava l'essència dels Drets de l'home i, tan els convencionals com Napoleó, perseguiren a sang i a foc tota doctrina socialitzant, per minsa que fós. El *sansculotisme* era burges; única i exclusivament burges. I com que la Revolució no es cuidà de que tots fossim propietaris, la Revolució ha fallat perquè ha sigut un monopoli, com ho fou el règim medieval que venia de lluny.

Però les doctrines de la Revolució que persisteixen—fins en els seus enemics reaccionaris, i potser més que en tots, en tals enemics—han creat un estat de resistència al socialisme per predicar l'abolició de la propietat privada. I precisament aquesta resistència es troba viva en aquells que són la més petita quantitat de propietaris o pensen arribar-ho a ésser.

Cal sentir qualsevol d'aquests homes de la petita burgesia—tan petita que molts d'ells no són més que proletaris que deuen al sastre el vestit anglèsat que porten—i que per deixa, o per avariciós estalvi, o per acció mutualista, han pogut aconseguir la caseta que viuen. La torre, la torreta, com l'anomenen la nostra gent, de planta baixa, un pis tot el més, els lliga al règim burges, que els vèxia, que els explota, que els afama miserablement; i els lliga perquè no volen que els hi prenguin.

I quí us la vol prendre la vostra caseta? El socialisme, no. El socialisme no la necessita per a res la vostra caseta. El socialisme respecta la vostra petita propietat, com respecta el vostre vestit model anglès, com respecta el vostre luxós rellotge de guix pintat de colorines que teniu a la saleta de rebre, com respecta el vostre buffet de satí imitant caoba vermella, com vos deixa la plena propietat d'aquesta pintura a l'oli amb marc de fullola de noguer, com us deix el vostre lli i la vostra caleixera i la vos-

tra roba blanca i les vostres bànoves. El socialisme no necessita res d'això que vosaltres necessiteu.

Tu ames la teva llar. Fas bé. La llar és la perllongació de la nostra personalitat, potser és la personalitat mateixa. La llar és el castell de la nostra llibertat; en ella hi respirem a plens pulmons, allí som reis i allí hi ha un món—es diu a Catalunya. La llar és el premi de tots els nostres afanyes, el consol de tots els nostres dolors. En la llar, el nostre esguard reposa sempre damunt coses amigues; tot és amic, les parets, els mobles, els petits objectes, les persones, tot ens recorda un passat i tot ens promet un avenir; dolç el passat, reposat l'avenir. Aquesta llar idíl·lica que t'acabo de pintar—petit propietari d'una torreta—el socialisme no te la vol durrir, el socialisme te la vol afermar. No els vol per a res aquests petits objectes que t'omplen de satisfacció i et són tan preuats. Tot el més que el socialisme voldria és que els homes d'una altra faiso, que al guix li donguis la qualitat de guix i no hi vulguis imitar al marbre; a la fusta blanca no l'embrutis amb un bany de noguera, que blanca com és, també és bella. Però si t'hi empenyes, queda-t'ho així.

El socialisme el que vol és que aquesta llar, que hem pintat tan patriarcal, sigui per a tots els homes. El socialisme el que vol destruir és aquells que se han apoderat de la llar dels altres, aquests, que sense altra raó que una injustícia, són amos i senyors de la propietat on els altres viuen i els neguen aquestes parets amables, aquests mobles amics, aquests objectes grats. Que per la seva iniquitat hi hagi llars fosques com una cova, torturants com una presó, infectes i pudentes com un vell hospital. El socialisme el que no vol és que tu mateix, si un dia et van millor les coses i pots comprar-te una torre més gran i més alta, que hi hagi un castell amb marlets per mirador, lloguis aquesta i siguis propietari de la llar de l'altre. I l'altre, aquí, en aquest lloc tant sagrat, segons tu, ni hi tingui ni parets beneïdes, ni objectes amorosos, sinó el lloguer de cada mes i un recó, un sopluig, per no morir-se de fret o d'humitat a l'intempèrie.

Tu t'has dit o t'has deixat dir, que el socialisme volia apo-

derar-se de la teva casa i fer-te viure a les barraques com la porbrissalla. Tu ho has volgut creure així i així no és cert. El socialisme vol durrir les barraques, el socialisme vol a cada home, a cada família, entregarlí un estatge sà i confortable; perquè hi te dret, més, perquè te obligació de viure-hi; que mentres no hi visqui no gaudirà de la plena civilitat; que mentres no la tingui serà un element bàrbar que entrembarcarà l'obra de la civilització.

I vol el socialisme que aquesta torreta, amb tres pams de jardí, que aquest pis assolellat, sigui d'aquella família mentre la necessiti, menys s'hi hostatgi; que passi de pares a fills, si els fills hi volen viure. El que no vol el socialisme és que la lloguis quan no serveix pel teu gaudi, que te la venguis o te la empenyis quan tu l'abandonis. Pendre-te-la, mai, però no vol que tu la prenguis als altres.

Qui te la vol prendre és el règim burges. Veuràs, bada una mica, com se't fa fonedissa; descuida't de pagar la contribució, hipoteca-la perquè necessites diners per malaltia, dissort o disbauxa, deixa't de pagar els interessos. Veuràs com te la prenen, amb quina gràcia, amb quina finura. Cent ulls te l'espïen, cent ulls golarfes te la cobren, cent ulls que d'ella no en tenen necessitat, que no hi volen pas habitar, car ells tenen més amples llars pel seu repòs, però que volen la llar d'altri que, ferotges, necessiten xuclar-se la llar d'altri per a fer eficaç el sant principi del propietari romà.

Ignorants o brètols, t'han fet entendre que el socialisme o el comunisme o l'anarquisme, vol posar en comú, no sols la producció per a repartir-la equitativament entre els homes per el seu consum, sinó també tots els teus bens, el teu vestit, les teves sabates, el teu rellotge, el teu lli, fins la teva donal.—La dona com una cosa, oh lloba romana, com balages encaral.—Que tot això serà del més fort o del més astut; que el primer gandul esparracat que trobis pel camí podrà exigir-te la meitat dels teus pantalons, de la teva americana, de les teves sabates,—record de San Martí; i ben mirat, Martí, també podies donar-li tota la capa al massell.—així t'han dit, i així t'has cregut o has fet veure que ho creies. Menten, menten tu si ho repeteixes, babau o mala persona. Tot això és cascarria jueva, comunisme galileu. Tu, els teus bens, els que necessites per al gaudi de la vida, i que són un altre tu, el socialisme t'ls respecta. Perque tu, l'home amb totes les teves prerrogatives, per

al socialisme ets sagrat. Ets tan sagrat que ets la més alta afirmació del socialisme; tot el socialisme està assaonat amb sava d'home.

Propietari de la torreta on vius, estigues tranquil, el socialisme no te l'expropiarà. No en vol cap d'aquells *feticxes* que penjem a les parets que descansen sobre el sol, que s'enfilen damunt dels mobles. Els tens com a sagrats? Com a sagrats te'ls respecta.—Ara, com a cosa meva, de tu a mi solament, te recomano que trenquis aquell monumental rellotge de guix pintat de colorines.

Cot de Reddis.

Conferència notable EL SOCIALISME I LA PAU

Dessementant aquest tema, «el socialisme i la pau», el passat divendres, dia 6, donà la seva anunciada conferència en el Centre de Lectura, de Reus, nostre volgut company Manuel Serra i Moret.

L'acte tingué lloc en el Teatre Bartrina, de l'esmentada entitat cultural, veient-se força concorregut si bé hi mancava l'element obrer, qu'ací, com a casí tot Catalunya, segueix ensofrit estupidament.

Fou la presentació del conferenciant, amb breus paraules, un altre company nostre, en J. Recasens i Mercadé, president de la Secció d'Estudis Socials, organitzadora de dita conferència i de la tanda que està portant a terme en aquella admirable i popular societat ateneista.

El parlament de en Serra i Moret fou tan pulcre, enlairat i magnífic com tots els seus, éssent impossible donar una vaga idea de quan exposà en prop d'una hora que tingué a l'auditori pentent de sa paraula, lenta, clara, matitzada per una riquesa de conceptes inimitable. Després d'algunes consideracions d'ordre sentimental i doctrinal, explicà l'acció que en tot moment ha realitzat el socialisme contra la guerra; contra les armes, des del cas de Suècia, quals obrers impediren que es trenquessin les hostilitats amb Noruega al reclamar sa independència, fins als casos moderns d'Anglaterra, suprimint la base de Singapur i de Dinamarca, abolint l'exercit, obra dels governs socialistes. Feu un anàlisi de la Societat de les Nacions i explicà els motius de merèixer la simpatia del socialisme. Acabà proclamant el caràcter eminentment pacífic dels nostres ideals.

I escoltà, al final, molts i molt merecuts aplaudiments.

Per a ajudar a JUSTICIA SOCIAL

34.ª llista de quantitats rebudes Roda.—E. C., 2 ptes.

La panacea del Dr. Mira

Després de l'article que el Doctor Mira publicà darrerament en el nostre periòdic sobre això de la Revolució i de l'Evolució, qualsevol creuria que jo considero a l'al·ludit doctor com un idealista. No li negaré en absolut aquesta saludable qualitat, però m'interessa de dir que per damunt de tot jo considero al Doctor Mira com un bromista. Efectivament, ell mateix declara en el seu article que ha quedat descebut per la poca indignació provocada per les seves originals idees. El Doctor Mira,—segons ell mateix ens diu—volia suscitar un debat transcendent, gairebé escandalós, amb una abundància de crítics i de polsaguera suficient per a cridar l'atenció de la gent. Però com que no ha obtingut tots aquests efectes que cercava, arà fins li sap greu d'haver començat.

Una vegada feta aquesta sincera declaració el Doctor Mira podria ja signar l'article en lloc de continuar-lo. Però ell ha preferit seguir escrivint per a rebatre les afirmacions dels seus contraoponents, dels energúmens frustrats, que diria ell mateix. Allavors tria el terreny, que és la millor cosa per a lluitar amb avantatge, llavors diu que com sigui que els arguments esgrimits contra d'ell són tan nombrosos, ha de fer-ne una selecció dels més cabdals; però en realitat sols agafa els més febles o aquells que justifiquen fragmentàriament la posició del contrari. D'aquesta manera em posa a mi en una actitud completament falsa i vulnerable que jo mai he defensat.

En els dos articles que vaig dedicar a aquesta important qüestió deixava sentat el meu punt de vista igualment distant de l'exclusivisme revolucionari i de l'exclusivisme evolucionista o reformista. Jo crec que a un ideal legitímadament sentit, no hem d'escatimar-li res, per a fer-lo triomfar. En el terreny dels principis, en el terreny de la pura teoria, on sostenim aquesta polèmica, crec que el que s'enrola al servei del revolucionarisme com el que s'enrola al servei de l'evolucionisme, talment com el Doctor Mira, no fa res més que ensenyar les vergonyes, les febleses del seu temperament. Els homes s'enrolen al servei d'un ideal, i prou. Després, davant de l'enemic, davant d'un fet concret, és quan agafen una tàctica o una altra. Per això els homes com el Doctor Mira condicionen l'ideal a una tàctica de-

terminada no crec que puguin dir-se idealistes. Fins em sembla mentida que a les planes d'un periòdic com el nostre s'hagin de repetir aquestes coses tan elementals, mentre a les planes dels periòdics més reaccionaris, més encogits i pusilànims ja es dona per resolta aquesta qüestió. Encara que l'home vegi en la coardia i en l'embrutiment més enervant, damunt el paper sempre sent el pudor de posar els ideals per damunt dels procediments.

Si el Doctor Mira fós només evolucionista davant d'un fet concret o dintre d'una època determinada la cosa tindria explicació. Però no és així. El Doctor Mira no fa distincions, és un evolucionista reconegut davant dels problemes socials i davant dels problemes polítics; davant de l'esdevenidor i davant de la Història. D'altra manera no es comprendria que tingues prou coratge per a dir que la Revolució francesa fou un esdeveniment completament inútil, atropellant amb un cop de ploma a tots els historiadors i a tots els tractadistes de Dret polític; Es molt groixut tot això per que ens ho prenguem seriosament.

Altrement, llegint l'article del Doctor Mira, es veu tot seguit que el que l'ha escrit és un home que ha resolt confortablement alguns problemes d'ordre individual i que viu moralment molt allunyat d'aquells altres homes que senten la dolor de la lluita per la existència i que tenen una visió del món sempre a través d'aquesta dolor. Davant d'això, comprend molt bé que el Doctor Mira no sigui un impacient i aconselli calma i tranquil·litat, però el que no comprend tant bé és que es permeti de gastar bromes de mal gust parlant d'un cert nombre de cervells proletaris en forma que gairebé vol dir la totalitat. El Doctor Mira troba un especial gust en parlar dels homes imbècils i egoistes i li agrada retreure als obrers el que són vicis de tots els homes. La fidelitat als principis, l'abnegació més sentida, el sacrifici més cruent són coses que no compten; almenys ell no en parla. I es comprèn; aquest silenci li permet de basar millor la seva teoria evolucionista.

Segons aquesta singular teoria, sembla que si l'home no és feliç és perquè no sap evolucionar, i que l'obrer pot evolucionar fins a l'infinit sense que ningú li digui res. Contra la força d'aquest moviment evolutiu, l'oposició burgesa no compta, totes les fosilitzades reminiscències

Ecós i comentaris

La premsa obrera

D'un interessant article que publica «Germineas» a la «Solidaridad proletaria» extraiem el següent:

«La crítica que se ha hecho de la sociedad capitalista casi siempre ha partido de un punto de vista sentimental.»

«Sin dejar de reconocer el valor inapreciable de la propaganda en este sentido, pues no ignoramos que el movimiento es uno de los más poderosos propulsores humanos, no podemos negar que se ha notado un vacío enorme en cuanto a la crítica en el terreno de los hechos económicos.»

«En posesión de los datos aproximados del desarrollo y alcance de la producción y del consumo en la sociedad capitalista, conocedores de ese desarrollo económico con relación a las necesidades de la vida humana, ya se trate de una ciudad, de un pueblo o bien de una nación, tendríamos un tesoro de utilidad indiscutible.»

Goleochea

«Hoy's qui un xerrador de primer ordre. La seva actuació política ha sigut sempre un desastre. Quan fou n'Inistre en el cèlebre gabinet Maurin, fou ell qui principalment tingué cura de demostrar que sota la banda traseologia maurista hi havia més de quatre subjectes que sabien combinar a política amb els negocis.»

Ara es torna a parlar de Goleochea i el seu africanisme, que és un africanisme a ultrança. Naturalment, el nord de l'Àfrica és un país ric, al enys per segons qui.

També es parla de Goleochea, per-

què vol reformar la Constitució a base d'un pretès règim presidencialista, que no és res més que donar-nos gat per llebra, als pobres mortals que tenim sentiments liberals.

El senyor Goleochea vol passar per maquiavèlic i conquistador i comptar com a armes segures, un bigoti fantàstic i una veu de bariton que trenca el cor.

¡Volla!

El periodisme

Avui hom trobat un company periodista que es planya dels escàndols i de la corrupció de la premsa de casa nostra. Encara queda algun home honrat.

Crequeu—ens deia l'home—que si hi ha una professió que necessita un treball escrupulós és la nostra. I no obstant és una de les que s'exerceix amb més falta de dignitat i de responsabilitat.

Calla que vinguessin els temps que corren per a veure com s'han prostituit els que pretenen reflexar la veu de l'opinió.

Coses nostres

En aquest país que ens passem anys i anys mancats de les coses més necessàries, socialment parlant, n'hi ha prou en que hom llençi una iniciativa, perquè tot seguit sorgeixi, no qui ha d'ajudar-lo, sinó qui ha d'entrembarcar-lo. D'aquesta manera es fan i es desfan les institucions, les entitats i les publicacions que mereixen tenir una vida més durable.

Es tracta d'un *trou de zèle* molt nostre i suplement-ni-la. Un dia feut un gran esforç es funda un *magazine*, que resulta una cosa perfecta i sacralada. Al cap de tres mesos ja

tenim tres *magazines* que rivalitzen. La gent creu que això és un senyal de vitalitat i s'equivoca. Quan hi ha tres *magazines* és precisament quan es corre el perill de no tenir-ne cap.

I diem *magazines*, com podriem dir qualsevol altra mena de revistes. L'experiència confirma el que diem. El rendiment del nostre públic és limitat i no hi ha cap somni de poeta que pugui multiplicar-lo inopinadament.

Tenim amb l'Adrià Gual, malgrat totes les ironies, un autor notabilísim i el nostre primer home de teatre. La seva obra del «Teatre Intim» és a casa nostra única i insubstituïble. Obra de seleccions, arreu seria i és una fruita rara. A París mateix, amb el fracàs del «Vieux Colombier» s'ha demostrat les dificultats que té per a viure el teatre selecte. Doncs bé a en Gual ja li ha sortit un competidor, precisament en el mateix moment que s'està preparant una nova temporada de «Teatre Intim.»

Es tracta del senyor Massó i Ventós, que és un home que no toca res que no ho esguerri, i que està inventant fa temps el «Teatre dels poetes.»

D'aquesta manera d'aquí algunes setmanes tindrem funcionant dos teatres selectes a la nostra ciutat, on passem anys i anys sense tenir-ne cap, però que ara sembla apremiant que en tinguem almenys dos.

Això farà probablement que al cap d'alguns mesos més, primer l'un i després l'altre, els dos teatres hagin de tancar.

Llavors de totes aquelles iniciatives en restarà només que una cosa, que serà una mica de possibilitats futures d'organitzar a b. b. periodicitat regular unes quantes sessions de teatre selecte cada temporada. I el teatre selecte avui per avui, a casa nostra només el pot fer en Gual. Les seves

realitzacions anteriors i la seva traça no superada entre nosaltres li donen dret a que no el destorbin.

En Cambó torna.

Així es diu i la gent n'espera miracles de la nova actuació del *leader* burges.

Nosaltres, naturalment no n'esperem res de bon, perquè la posteló més macia, més obtusa i més lògica de la nostra burgesia és la reflexada en les pàgines del vell Brusí. Ni en Cambó ni ningú farà que la nostra burgesia canviï de posició. Altrement tampoc creiem que en Cambó vingui a esmenar la plana d'una manera absoluta i clara a tot el que es diu en aquell paper que podríem dir-ne *higiènic* sinó fos tan vell i arrugat.

I com que això no serà, tot el demés és mandanga.

Planys respectable

El senyor Carles Carceller—que no és lector de JUSTICIA SOCIAL—ens trameta, en nom de la redacció d'«Art Novell», una lletra de la que ens plau reproduir el que segueix, respectant així mateix l'ortografia.

«Lamentem vivament que prenent peu d'aquest anunci (un que fou comentat per nosaltres)—al que la Redacció d'«Art Novell» no hi té res que veure, només que als efectes administratius—vulguin dedicar-nos certs calificatius.»

«A nosaltres que hem posat i posem en «Art Novell» tota la nostra bona fe i entusiasme, ens ha estranyat que un setmanari socialista català, de quins serietat no hem duptat mai, aprofités un senzill anunci, del que és responsable l'anunciant, per a etzivar-nos sense raó el seu humor.»

Retirem l'etzivada.

Contra la S. de les N.

Hem de fer unes observacions a l'estudiant que en una lletra dirigida al nostre Director blasmana l'obra de la Societat de les Nacions.

Aquest organisme internacional té grans defectes, diu l'estudiant. Estem d'acord. Però en el que no hi estem és en felicitar-nos de que perdi força i prestigi; ni en considerar inútil la seva obra pel sol fet de no haver donat solució a un conjunt de problemes, tal com hauria desitjat l'estudiant amic.

De la manera que aquest posa la qüestió sembla que la S. de les N. és un perill pels homes oprimites i un fantasma per les col·lectivitats esclavitzades, i que en conseqüència, tan se valdria suprimir-la.

Votar en contra és cosa fàcil, amic estudiant. Si la S. de les N. no us satisfia, podrieu dir-nos que hi guanyariu vos i les vostres idees si fos suprimida? Nosaltres creiem que si això vingués el desengany que es produiria en tot el món fóra enorme. Una veritable catastrofe moral, un retrocés irreparable.

Si els habitants de l'edifici de Gimbrea en una hora determinada no són persones del vostre gust, cal no impacientar-se, esperant un altra hora. Tot, menys enderrocar l'edifici, fent impossible o difícil l'arribada d'aquest temps que vos i nosaltres desitgem.

El Comte de Saint Germain

No parlem mai de comtes si l'actualitat no s'ho porta, per això rendint tribut a aquesta mateixa actualitat hem de referir-nos avui al Comte de Saint Germain.

Home important, home significatiu, home decoratiu les seves virtutats naturals són tan grans com les seves gracies artificials. Males llengües, llengües viperines han pretingut vanament amargar l'existència d'aquest home, dient que la noblesa dels seus títols era apòcrifa, que els seus mèrits eren mantinguts per una colla d'a-

duladors del Passag de Gràcia i que la seva pliosa cabellera no era res més que un bisnó de Can Ceballos.

Sols l'odi i l'envveja pot fer di semblants coses. El Comte de Saint Germain és massa autèntic per a rebaltar-se a escoltar aquestes èssers que es mouen en el fang. Aquest fang l'ilefàcc dels nostres carrers que no ha trepitjat ni trepitjarà mai el comte.

El Comte de Saint Germain està molt per damunt de tanta misèria, perquè va en cotxe.

Pas al Comte de Saint Germain.

Aniversari de la mort

d'En Vicens Tomàs i Martí

Ha fet un any que el company valencianista Vicens Tomàs i Martí, socialista i valencianista en el sentit més noble i liberal del mot, morí en el bo de la seva joventut ardent.

A propòsit de l'aniversari, Artana, el seu país natal, li ha dedicat un carrer, amb una magnífica làpida esculpida. El nostre amic i col·laborador Artur Perucho, company seu d'estudis i d'idees, ha publicat un sentit i bell escrit a «El Pueblo», de València, glossant la personalitat de Tomàs i Martí.

Prenent per norma la

costum, passarem per homes honrats, perquè es te per homes honrats aquells que tot ho fan igual que els altres.

ANATOLE FRANCE.

no compten, tots els poders ancestrals no compten, tots els obstacles imponderables no compten. Els treballadors només s'han de preocupar d'evolucio-

nar constantment i de convèncer al burges de que no pretén altra cosa. Llavors veurà com per art d'encantament se li obren totes les portes de la felicitat.

Mai havia sentit proclamar les excel·lències de semblan mètode evolutiu. Fins tinc la pressumpció de que té un secret i de que aquest secret el posseïx el Doctor Mira.

I prou per avui. La setmana que vé continuarem.

Marius Vidal

Nòtules

Cap on anem?

Coneguda és, la, diguem-ne anècdota, d'aquell filòsof grec, que en sortir de casa seva una nit va detenir-lo la guardia d'Atenes.

—A on vas? li preguntà un d'ells.

—No ho sé! —respongué el filòsof.

—Si no ho sabs ja ho sabràs.

—I el portaren detingut cap a la presó; quan anava a traspasar el portal el sabí amb una rialla, mig irònica, mig resignada, digué: —Veieu, com no sabia on anava? Jo em pensava que caminava cap al mercat i ha resultat que venia a la presó!

Posem-nos la mà al pit, companys i preguntem-nos: Cap a on anem? Fa temps que, potser ens ho preguntem cap on anem, —i diem potser perquè hi han moltes coses i molts indicis ens fan creure que hi ha gent que ni s'ha preocupat de saber allà on va ni a on pot anar i si la nostra consciència vol parlar sincerament haurà d'arribar a la conseqüència de que no anem en lloc, que no podem anar ni amb rodes, com diu la nostra frasse racial.

El filòsof de l'anècdota sabia quan menys una cosa: sabia que no sabia a on anava aquell moment; aquí hi ha molta gent que ni això sab. Hi ha gent que són al món perquè els hi han dut, caminen perquè els hi han ensenyat i mengen per rutina i pensen per la mateixa rutina que caminen i mengen i ni tan sols saben, que no saben allà on van.

I és dolorós que els moviments renovadors de totes les classes s'hagin de descapdellar en mig de gent així; de gent que demanen i no saben que demanen ni perquè demanen; gent que aplaudeixen perquè els hi han dit i encara més vergonyós perquè els han pagat...

Nosaltres en mig de la calma i la passivitat d'una excepció, d'una calma i passivitat eterna, dariem per ben apagat els nostres neguits i mirariem el rosari dels dies amb l'esperança brillant als nostres ulls i al nostre esperit, si a cada un dels nostres amics, dels nostres germans, el vegessim capaç de respondre, quan l'interroguessim el modern crit romà.

—A on vas?

Aristòbul

L'obra d'art és un record d'amor.

PAUL AUDRA

El timo pel procediment de la rebaixa

La «Companya d'Autobusos», o de autoabusos, com deia l'altre, s'ha proposat fer la competència a la de Tramvia, sobre tot ara que estan a partir un pinyó, i no precisament en allò que de servir al públic es tracta, sinó tot al contrari. Ultimament ha tingut una empençada genial: allargar un parell de metres els trajectes de 10 cèntims i suprimir els de 15, amb la qual cosa, i amb l'excepció d'una rebaixa de tarifes per anar, per exemple, del carrer d'Aribau-Plaça de l'Universitat fins a la Ronda de Sant Pere Plaça d'Urquibona, s'han d'esquitar 20 cèntims com una mala.

Si això no fos prou, per acabar de fastiguejar als pobres ciutadans, a proba de meningitis i d'orquitis dúbies, capaçs de suportar amb resignació aquell sacrojament de còctelera o de pottinga farmacèutica vintecentista, la XI oia companyia ha fixat la final de trajecte amb una precisió tan científica que els infelïços passatgers que no posseïxen com cal la topografia i no compten amb una bona triangulació geodèsica se la carreguen a cada viatge.

Cal reconèixer però, que en el seu sant propòsit de fer la guita al públic—aquest públic bare noi i que ho aguantat tot—compta la companyia amb la col·laboració de cinc o sis conductors capaços de pendre el pel al propi sagarra. L'altre dia tinguérem ocasió de presenciar una d'aquestes discussions que es desenrotllen a tria per volta, la qual degenerà en veritable escàndol. Una bona dona que anava cap a l'Arc del Triomf tingué la mala pensada de pendre l'autobús a l'encreuament Provença-Passeig de Gràcia, agafant el vehicle—parat accidentalment—en la cantonada de la esquerra. Res li valgué invocar el rètol escrit on deia que el seu trajecte era de 10 cèntims. El conductor, vetllant com un ca fidel pels interessos de l'amo, l'obligà vulgues no vulgues a pagar 10 cèntims per atravesar el Passeig de Gràcia d'esquerra a dreta. Recomanem especialment al Sr. Puig de la Bellacasa el conductor del cotxe número 11: no hi ha una rata capaç de birlar l'hi un travé de dit. És allò que es diu un treballador que compleix. Nosaltres el faríem inspector sense pensar-nos li gens ni gota.

FACÈCIES INTEL·LECTUALS

El nostre admirat Creixells, amb una perversa trapacoria que desdú de aquella cara de bon minyó que deu li conservar, es dedica de tant en tant, damunt la «Revista de Catalunya»—que és una revista infinitament superior a la del Novetats—a fer rotar el cap del lector i regu amb uns desfermats espetecs de paradoxes que n'hi ha per llogar-hi cadires, amants però amb la sal i el pebre de un esperit àgil, cepat i aculí. En el número darrer de la dita «Revista», glosa una vegada més, fent-hi filigranes de les bones, el conegut toma de la retrogradació del temps i, per a acabar d'estabornir el lector desprevingut, a la fi del seu interessant treball hi posa una nota dient que vol ensenyar la trampa del seu article, i, naturalment, com els qui es guanyen les garrofes amb l'art del *pasa-pasa*, només n'ensenyà la meitat. D'una banda, si bé cap a l'any 70, quan Flammarion escrigué la seva novel·la «Lumen», i sense recórrer com ell feia al món hipotètic dels esperits, la possibilitat de realització de velocitats superiors a la de la llum era «teo-

ricament perfecta», després d'Heisen i Comès i Solà—per citar un ractor de «La Vanguardia»—i en l'estat instantani de la ciència, és «teòricament absurda».

Per altra part, la trampa més exquisida de Partide d'en Creixells és la de fer rotar l'història a l'irrevocable deixant però que les vides humanes i els fenòmens individuals escolin del dret. «El débil és mort per les malalties», fa dir, per exemple, el Dr. Mendelsolm, quan tindria de dir: «El débil resuscita molt més jove que l'individu fort». «La pedra troneca el vidre», fa dir per exemple a M. Mendel, quan tindria de dir: «La pedra solda el vidre ronput en mil trocets», etc. No cal dir com a nosaltres, trullaires de mena, aquesta manera d'amagar l'ou ens sembla excel·lent. De totes maneres, fora molt de dolro que un home tan ben dotat per la filosofia de bo de bo com el nostre amic Joan Creixells acabés especialitzant-se en facècies d'aquesta mena.

Diu en «La Publicitat» un dels seus lectors: Sr. Director: Du'ant la present temporada, en el teatre Romea s'ha vingut representant, fins al 2 del corrent, la tradicional comèdia nomenada «Els pastorets», dedicada als infants que hi acudien, als quals els regalaven caramells, els personatges propis de l'obra que estaven representant, entre ells els tres reis arribats de l'Orient, durant el quadro de l'adoració.

Manca de tàctica

Diu en «La Publicitat» un dels seus lectors: Sr. Director: Du'ant la present temporada, en el teatre Romea s'ha vingut representant, fins al 2 del corrent, la tradicional comèdia nomenada «Els pastorets», dedicada als infants que hi acudien, als quals els regalaven caramells, els personatges propis de l'obra que estaven representant, entre ells els tres reis arribats de l'Orient, durant el quadro de l'adoració.

Fins aquí aplaudeixo, com a pare que sóc, als organitzadors d'aquestes festes per a goig i esbargiment dels nens i nenes obsequiats.

Però també, com a pare que sóc, no puc passar per menys de dir-los als mateixos organitzadors, que han demostrat manca de tàctica perquè quedi bona recordança als infants del present de dolços amb que els obsequiaren els tres reis.

Perquè als fills dels qui els seus mitjans de vida no els permetia despendre's de més de cinquanta cèntims per cada «entrada general» que els corresponia—segons el nombre d'individus que acompanyaven—se'ls deixava sense els dolços que ja esperaven, en veure com en repartien als que es trobaven en seients de pati, de primer pis, llogets i altres llocs preferents del teatre?

Força mal es causà en el cor d'aquells nens i nenes de pocs anys, que encara no coneixen el què és el món, fent-los sentir el pes de la pobresa de llurs pares.

C. A. S.

Nosaltres qualificaríem el fet de que es dol el senyor C. A. S., més que de manca de tàctica, de menyspreu vers els nens humils. És dolorosament corprenedor pensar en el desencant dels nens pobres en vore que fins a ells no arribaven els caramells que veien repartir entre els altres nens que, per tenir llurs famílies majors mitjans de vida, havien pogut despendre's d'uns quants cèntims més per a ocupar llocs preferents. En començar a recórrer el camí de la vida, a aquests pobres nens se'ls dona ja a tastar les amargors de la desigualtat social...

|| || ||

més simple exemple la d'aquest diantre de sabatots. Però estic cert que molta gent estaràn disposades a negar que aquestes misèries són inevitables. Diràn que és impossible que tothom tingui lo millor; que de cap de les bones coses, comprenent-hi el bon cuiro i les bones sabates, no n'hi ha prou per a tothom; que la gent de classes baixes no s'haurien de plànyer de llur vida miserable i incòmoda, sinó sentir-se feliça de poguer viure, considerant el que són i que no està bé d'erigir-se contra les coses que no es poden canviar ni fer esdevenir millors.

Aquests arguments no es poden pas descartar només que amb gest; és molt veritat que no tothom pot haver el que hi ha de millor; està en la natura de les coses que certes sabates siguin més bones i altres no tant. Algunes persones, sigui per pura casualitat, sigui per la força del seu voler, usen sempre calçats superiors, el cuiro més fi i

SILENCI

Com em pesa, Senyor, aquest silenci que a tot hora és extès al meu voltant, i fa que la meva ànima s'ajenci en una calma exasperant!

Fa que dormi la sang i el cor no pensi i el viure torni fosc a cada instant: Deu-me a tothora, lluita perquè avenci camí d'un ideal sublim i gran!

Envieu-me una mica de folia perquè en el desgranar de cada dia despertí en una nova inquietud.

per despertar d'aquesta solitud.

Julia Gual

EL CARNAVAL

¡Alegrem-nos que el Carnaval ja és arribat! Per uns quants dies no farem el ridícul amb la roba espallifada que tenim de portar per manca de cabals. Semblarà que anem disfressats de pobres.

De més a més, que en aquesta franca i noble temporada és quan la gent enganya menys al públic, puix que tothom es disfressa d'allò que voldria ésser; l'afemellat es vesteix de dona;

Vosaltres noies i dones ja fetes: Alegreu-vos també que podreu distreure la gana per una temporada ballant

disfressades amb quatre pànacs mal engiponats que fins teniu l'atrevida innocència de donar-los nom.

La una no dirà que va d'Odalisca perquè al cap hi porta mal girbat, el vel de la primera Comunió; l'altra que va d'Apatxe perquè du la gorra i les calces del seu germà gran (esperant temps millors en que es pugui posar les del seu marit); un altre que va de «vici», perquè fuma una cigarreta de cinquanta sense canviar el paper, va escotadíssima, amb la cara pintada com una «pepa» i escup de gairell. Que no escupi gaire, sinó és tornarà física que ja prou que s'hi atança.

Som a «La Violeta adrogue-rene»: La sala guarnida—no cal dir-ho—amb gust exquisit: llums encesos, perfums democràtics i llefiscosos, xibarrí espès

J. Barmona

El deure d'aquesta hora

Estem fatalment lligats als grans fets econòmics, no hem d'oblidar-ho mai, i no ens podem sustreure a la seva acció fins que l'estructura de l'actual societat capitalista sigui savia i generosament canviada.

El nostre deure ens apareix, doncs, ben clarament assenyalat: Tots els instruments de lluita—sindical, cooperatista, polític—per a la transformació social, han d'ésser posats en joc pel proletariat amb harmònica simultaneïtat i independència, sense que l'acció de cap d'ells enfebleixi la dels altres. Abandonar-ne qualsevol, per la idòlàtrica submissió als dogmes metafísics, és viure amb funesta inconsciència, fora del món que trepitgem.

manera. Veni-s'ací d'un costat—podeu judicar-ho vosaltres a qualsevol indret poc elegant d'Anglaterra—gent mal calçada, incommòdament, dolorosament, amb sabates velles, sabates podrides, sabates paoroses; i per altra banda, vastes extensions de terreny amb possibilitats il·limitades, ramats i cuiro, i molta gent que, sigui per conveniència, sigui per l'efecte d'una crisi, no tenen res a fer. I nosaltres demanem: «Per què no empreu aquesta gent a l'obra de fer i distribuir les sabates?»

Imagieu-vos que vosaltres mateixos assageu d'organitzar quelcom d'aquesta mena d'Empresa de Sabates gratuïtes, i considereu quantes de dificultats no us sorgiran de bon principi. Primerament buscaríeu el cuiro. Imagieu-vos marxant cap a l'Amèrica del Sud, per exemple, per a cercar el cuiro; per començar pel començament us poseu a matar i despellar un ramat. Tot seguit us interrom-

pen. El vostre primer obstacle es presenta en la persona d'un home que us diu que el ramat i el cuiro són d'ell. Li dieu que teniu necessitat de cuiro per a la gent que no te sabates confortables, a Anglaterra. Us contesta que se li en fum el que en voleu fer: abans de pendre-ho, li heu de comprar; és la seva propietat privada, el cuiro, el ramat i el sol on pastura el ramat. Li demanen el que en vol del seu cuiro i us diu francament just el que pot treure de vosaltres. Si per casualitat és una persona d'una dolçor de caràcter molt excepcional, hi podreu discutir. Li podreu exposar que aquest projecte de donar a la gent excel·lents sabates és magnífic i posaria fi a moltes misèries humanes. Tal vegada simpatitzaria amb el vostre entusiasme, però estic segur que el trobareu de pedra en quant a la seva resolució de treure de vosaltres tot el que pugui pel seu cuiro.

Tot plegat dona la sensació de una ridícula bacanal d'estar per casa...

Els músics sonen tan com poden, veure qui farà més soroll. I amb tant com n'arriben a fer, si hi poseu atenció, de tant en tant sentireu uns [crec... crec... i una mena de gemecs estranyíssims i sinistres que només els sent el qui esguarda l'espectacle fredament.

No sabeu que són aquests [crec... crec...]? Doncs són els ossos dels que ballen que amb el sostrac de la dansa s'en ressenten. I, els gemecs, sabeu que els fa? Doncs els budells que grinyolen, que es queixen llas-timosament, perquè saltant i brincant el seu amo no's recorda d'ells.

Soneu, soneu fort músics, ofegueu aquests sorolls fatídics que amarguen la festa i vosaltres, demiseu'les i minyons de cartró pedra, que tot el dia respireu l'aire viciat i dolent a la fàbrica i al taller i espereu amb dalit el dissabte per acabar-vos d'ennetzar, balleu, balleu!

No en feu cas d'aquests infelïços que mai estan contents, que en res disputen, que en tot veuen injustícies... La vida és això, per vosaltres: ballar.

Si hom es diu lliberal, i per justificar-ho, obra lliberalment però sense posar-hi el cor, es trobarà en una posició tan mesquina que la seva vida no podrà complir res d'excelent. Inútil haurà sigut la seva naixença, i inútil la seva mort.

Del TRIPITAKA XINÈSC

«Revista de Catalunya»

Ha vist la llum el n.º 7 d'aquesta notable revista catalana, contenint el següent sumari:

Ramón Turró, «Diàlegs sobre coses d'art i de ciència: Diàleg primer»; Joan Creixells, «La història a l'irrevocable»; F. Valls i Taberner, «El problema de la formació dels Usatges de Barcelona»; Joaquim Folch i Torres, «Rèplica a un article sobre l'escultura pre-romànica»; X. «La vida, les idees i l'acció de Gandhi»; Marçal Olivari, «Notes sobre les Poesies líriques d'Andreu Febrer; Nòtules.—«Els pobles i els Estats»; per A. d. i V. Cròniques catalanes: «La Història i l'Erudició», per Ferran Soldevila; «L'art», per Joan Sacs; «Les Hefres: Els positives», per Domènec Guansé; «El teatre», per Prudenci Bertrana. — Periòdics i Revistes.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Quantitats recaptades amb destinació als obrers-estudiants empresonats.

Suma anterior. . . 27935 ptes.

V. T. M., 2; J. M. V., 2; J. M., 2; I. C. P., 2; A. C. B., 2; S. P., 1; J. F., 2; J. S., 1; J. A., 1; N. M., 1; N. A., 1; X. X., 1; R. C., 5; Catalana Beneficència, 150; J. S. P., 25; B. L., 5; N. I., 2; 2 teixidors, 10; J. C., 2; A. B., 1; Z., 1; J. V., 3; N. S., 1; A. V., 1; N. M., 2; X. C., 1; T. 3 C., 775; J. S., 1; G. T., 1; A. P., 1; J. C., 0'50; L. P., 0'50; M. T., 1; A. V., 1; C. C., 2; N. G., 0'50; T. 4 C., 4'50; T. 3 C., 7'50; A. M., 0'50; J. S., 1; L. M., 0'50; M. V., 0'50; J. F., 1; R. E., 0'50; J. O., 0'50; C. G., 0'50; G. P., 1; R. T., 1; M. V., 1; B. C., 1; M. T., 1; A. F., 1; R. M., 0'50; C. M., 2; J. E., 3; E. M., 4.

Total. 550-10 ptes.

Cada vegada que's remou un principi, hom descobreix quelcom que fa frontollar el principi que suposavem incommovible.

ANATOLE FRANCE

Suposem ara que li dieu: «I com heu esdevingut posseïdor d'aquest sol i aquests ramats, i us en apropieu a desgrat de la gent que ho necessita?» O bé, segurament, s'embarcarà en un llarg discurs sense solta ni volta, o, i això és més probable, s'enfadarà i es negarà a respondre. Seguint els vostres dubtes sobre la justícia de la seva propietat, podreu admetre que mereix algun salari raonable per la feina que ha esmerçat en el terreny i els ramats. Però aquesta gent són d'una raça violent i brutal, i és molt dubtós que poguer anar lluny en la vostra proposició d'un salari raonable. No tindreu més remei que comprar el cuiro de la seva propietat a bon preu—ell, estirant de vosaltres tot el que pugui treure—si voleu seguir el vostre projecte.

J. Roure i Torrent, trad.

—(Seguirà)—

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL
dissabte 14 de febrer 1924

Aquest diantre de sabatots!

de H.-G. WELLS

(Continuació)

III.—Una discussió

Mentrestant suposem algú que em discuteixi el que vaig a dir. No crec que hi hagi ningú que contesti la meva asserció que una gran part de misèries del nostre món civilitzat (no dic totes, sinó una gran part) provenen del conjunt de miserables insuficiències, de les quals n'és el

Obrers del camp!
Llegeu i propagueu

"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA UNIÓN DE RA-
SABARRS DE CATALUNYA

Publicada cada dissabte. 15 Cts.
DIRECCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carriers, 12, 1.
BARCELONA

"MUNDO COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Co-
operatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre
cooperació: El moviment
cooperatiu a Catalunya
i a Espanya: Problemes
socials relacionats amb
la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anual: 4 ptes.
DIRECCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Carriers, 11 bis. - Ciutat

ELS nostres factors no han
canviat que aquest nú-
mero de JUSTÍCIA SOCIAL
ha estat revisat per la
censura militar

Primeres Notícies d'Economia Política
CHARLES GIDE
Versió castellana de J. Cardó
Preu: 1'50 Ptes.

AVANT-projecció d'una Llei de Cooperatives
J. SALAS ANTÓN
Preu: 0'15 Ptes.
Publicacions de Propaganda de
Avís Cooperatista
Encarrecos: Aurora, 11 bis.

Company: Si sentiu les in-
quietuds que dignifiquen la
condició humana dels opri-
mits, propagueu
JUSTÍCIA SOCIAL
peròdic socialista català.

Treballador!
Signes dignes de la seva condi-
ció humana!
Com a home, t'has de sentir
dignitat i labor amb el socia-
lisme per l'adveniment d'una
societat millor.

Com a productor, t'has d'a-
plegar dins les organitzacions
obres, i treballar pel millora-
ment immediat dels teus ger-
mans.

Si ets conscient veuràs
clarament el camí del teu
deure.

Com a home, has d'és-
ser socialista.
Com a obrer, sindicalista.

Molt interessant

L'administració de JUSTÍCIA SOCIAL, comprenent les dificultats que troben alguns dels nostres abonats per a renovar llurs subscripcions, ha acordat girar lletres de canvi per l'import d'una anyada, 8 pessetes:

A tots els que deguin més d'un semestre.

A tots els que, subscrits per anyades, no han renovat encara la seva subscripció.

Exceptuarem d'aquesta mesura als abonats d'alguns pobles de les comarques gironines els rebuts dels quals cuidarà de passar a domicili un company de Girona.

Als abonats residents a l'estranger, no essent factible incloure'ls en els lliuraments, els preguem es posin al corrent amb tota urgència.

D'aquesta manera, a la vegada que facilitarem als nostres abonats el poder satisfer puntualment les seves subscripcions, aconseguirem, àdhuc a costa de majors despeses, tindre al corrent l'administració, única forma de poder complir els nostres compromisos i portar endavant la publicació del nostre volgut setmanari, car el retard en els pagaments posa en perill la seva vida en els moments que aquesta està perfectament assegurada.

No dubtem pas que els nostres lliuraments seràn ben acollits per tots els amics de JUSTÍCIA SOCIAL.

Cal advertir, per últim, a tots els subscriptors i paquets de fora de Barcelona, facin les seves remeses directament a l'administració de Reus, carrer Llovera, 13.

Per a ajudar al company "Roc Guinart"

Redacció de JUSTÍCIA SOCIAL

M. E., 5 ptes.—J. R. T., 2 ptes.	
J. V., 2 ptes.—J. M., 2 ptes.	
R. C., 10 ptes.—M. V., 5 ptes.—F. M., 5 ptes.—J. A., 5 ptes.	30 ptes.
V. S., 1 pta.—N. N., 2 ptes.	
A. X., 5 ptes.	8 ptes.
Total. 44 ptes.	

(Segueix oberta la subscripció)

Noves i documents

FRANÇA. — L'ambaixada al Vaticà.

els elements clericals de França fortament ajudats per tots els components del Bloc nacional han lluitat una brillant batalla contra el Govern per tal d'evitar la supressió de l'Ambaixada francesa prop del Vaticà. S'han apurat tots els recursos legals i convencionals i s'han explotat en forma deslleial els sentiments catòlics d'una part de la població d'Alsàcia i Lorena, sentiments que ningú no ha ofès ni atacat.

El Govern que ja havia previst la situació especial de Alsàcia i Lorena les quals no formaven part de França quan foren promulgades les lleis de laïcització de l'Estat, havia acordat mantenir prop del Vaticà un cap de missió i un conseller susceptible de substituir al primer en cas necessari i un arxiver a l'objecte de que siguin representats a la Santa Seu els interessos catòlics de Alsàcia i Lorena. A tal fi, proposava l'adopció d'un crèdit de 50.000 francs i la supressió del crèdit corresponent a l'Ambaixada. Després d'un llarg debat, ple d'incidències sorollosos, el Govern feu qüestió de confiança l'adopció d'aquest punt del seu programa i la seva proposta fou aprovada el dia 2 de febrer a la Cambra de Diputats per 315 vots contra 250. Una proposició del grup comunista encaminada a suprimir la missió que ha de representar Alsàcia i Lorena fou aprovada per 317 vots contra 248. Com es veu, els catòlics varen votar la proposició comunista.

GRECIA. — Un altre conflicte religiós.

El dia 30 de gener, a dos quarts de set del matí, el Director auxiliar de Policia de Constantinoble, obeint ordres del govern d'Angora, va acompanyar el Patriarca ecumènic de l'Iglèsia ortodoxa a l'Oficina de passaports de Stambul i d'allà al tren que havia de portar-lo a Salònica, lloc d'exil escollit pel propi Constantí VI.

La nova va causar a tot arreu de Grècia una profunda emoció arribant-se a l'extrem de parlar-se de un conflicte armat entre Grècia i Turquia, havent-se pres pel Govern d'Atenes mesures de previsió en aquest sentit. Sortosament, per ara, el conflicte originat per l'expulsió del Patriarca ortodox, no s'ha mogut del terreny diplomàtic.

Com sap el lector, en virtut del Tractat de Lausana, Turquia té el dret d'expulsar del seu territori als súbdits grecs arribats amb posterioritat a 1918. Constantí Aragogiu metropolità de Dorkos, es trobava en aquest cas. El dia abans de la seva elecció a la dignitat de Patriarca ecumènic (17 de desembre darrer) fou advertit pel Cap de Policia de Constantinoble que, segons les clàusules de la convenció vigent amb Grècia per al canvi de poblacions, ell era súbdit repatriable i que no es considerava competent per a decidir si com a Metropolità oferia una excepció digna d'ésser tinguda en compte. Se sap, però, que, extraoficialment, la Comissió Mixta va recomenar establir una excepció en el cas de Constantí VI. Així i tot, el Govern turc, en us del seu dret, ha expulsat al Patriarca ecumènic.

Grècia exigeix la reposició incondicional de l'Iglèsia protestant del seu respecte pel Patriarcat diu que acceptarà gustosament qualsevol altra persona que no es trobi en les condicions de Constantí VI. Grècia demana que intervingui el Tribunal de Justícia Internacional de La Haya, però Turquia es nega a acceptar l'arbitratge. L'acció conciliadora de França, Gran Bretanya i Itàlia ha aconseguit fins ara que la situació no empitjorés, però el problema de la repatriació dels grecs domiciliats a Turquia és de tan grosses proporcions que no fora pas estrany que acabés en un conflicte armat abans de gaire.

RÚSSIA. — La caiguda de Trotsky

Les rivalitats nascu les entorn de la figura de Trotsky ja abans de la mort de Lenin, han culminat en la seva destitució del càrrec de Comissari del poble per a Guerra i Marina, essent nomenat per a substituir-lo el camarada Frunze.

Frunze té una història agitada. Va néixer en una masia de Pischpeeka (Turquestan) en 1886. Va pendre part en la rebelió de desembre de 1905 a Moscou, i en 1906 va ésser delegat del Partit en el Congrés de Stokolm. Per cinc vegades hagué de comparèixer davant dels tribunals tsaristes, els

quals, per dugues vegades el condemnaren a mort. Indultat de la pena, fou portat a Sibèria a sufrir deu anys de treballs forçats.

Triomfant la revolució de febrer de 1917 va dedicar-se a organitzar els soviets a la Rússia blanca i va pendre part en la lluita contra Kornilof. Després de la revolució d'octubre, fou nomenat president del Comitè executiu i Comissari de Guerra a les poblacions de Ivanova-Vosnensenski i Yarosluff. Comanant el front sud-est amb quatre divisions, va rebutjar l'ofensiva de Koltzak obligant a l'exèrcit blanc a abandonar el Turquestan.

En 1920 va dirigir les operacions decisives contra el general Wrangel. En 1924 va ésser nomenat cap de les forces militars de Crimea i Ukrània en substitució de Trotsky. Tot seguit fou nomenat vice-president del Consell suprem de Guerra de l'Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques i, a conseqüència de la retirada de Trotsky, va assumir des d'aleshores les funcions que oficialment li han estat ara atribuïdes. També forma part del Consell Executiu de la Unió i del Comitè Central del Partit Comunista.

DINAMARCA. — Els Consells d'empresa.

El govern socialista que presideix Stauning ha sotmès al Parlament un projecte de llei creant els consells d'empresa en la gran i petita indústria per tal de que els obrers puguin participar en l'administració dels negocis. Tota empresa que ocupi més de deu obrers de 18 anys haurà de reconèixer el consell i admetre les seves funcions si la meitat dels treballadors ho manifesten per escrit. Les empreses que ocupin de cinc a nou persones hauran de reconèixer un delegat obrer amb idèntiques funcions. S'exceptuen les empreses de l'estat i dels municipis i les cooperatives que produeixen o venen només a llurs socis.

Els consells d'empresa s'elegeran per votació entre els obrers, però per a exercir aquest dret és indispensable que estiguin associats car els consells han de guardar íntima relació amb els sindicats. La funció essencial dels Consells serà la de vetllar pels interessos dels obrers que representen en col·laboració amb el sindicat respectiu.

Els patrons vindran obligats a escoltar el parer previ dels Consells obrers en els casos següents:

1. Elaboració, modificació o extensió dels reglaments de treball.
2. Modificació general de l'horari de treball.
3. Repartiment del treball suplementari o del treball de nit quan un o altre sigui inevitable per raó d'excess de comandes o altres causes.
4. Acomiadament de personal.
5. Modificació dels mètodes de treball o introducció de mètodes nous.
6. Introducció o supressió del sistema d'equips o canvi de nombre dels mateixos.
7. Reducció de la jornada per manca de treball.
8. Elaboració de regles per a l'acomiadament col·lectiu d'obres en cas de paralització dels negocis i per a l'acomiadament individual dels obrers que hagin treballat dos anys seguits per l'empresa.
9. Establiment d'un sistema rotatiu per a la suspensió temporal del treball.
10. Conflictes entre els obrers i la direcció de l'empresa provinents de l'interpretació del contracte de treball.
11. Augment del nombre d'aprenents.

Trimestralment, almenys, l'empresa posarà al corrent al consell obrer de la marxa general del negoci, però el consell tindrà dret a examinar la comptabilitat en les èpoques oportunes i fer observacions a la direcció sobre l'administració en general i particularment respecte a les condicions d'higiènia i seguretat dels obrers. Els patrons, en canvi, formen part dels consells d'empresa amb dret a assistir a totes les seves reunions i amb l'obligació d'assistir-hi sempre que siguin requerits per escrit. Les despeses d'administració dels consells les pagaràn les empreses i els obrers interessats a raó de una meitat per cada part. El nombre d'obres que han de constituir el Consell, serà de tres a set, determinant-lo en cada cas el Ministre de Treball.

GRAN BRETAGNYA. — L'exministre ministre.

Els Sindicats miners d'Anglaterra han pres l'acord de proposar que ocupi novament el càrrec de Secretari de la Federació Internacional de Mineres l'exministre de Marina, Frank

Hodges, el qual, com sap el lector, en dimitir el ministeri socialista britànic va haver de tornar a treballar a les mines. Era tan mateix lamentable que una mentalitat sobresortint com la de Hodges es perdés per a l'organització internacional obrera. La posició dels Sindicats anglesos ha sigut ben acollida pels sindicats d'altres països i pot donar-se com un fet el retorn de Hodges a la Secretaria de la Federació Internacional de Minaires.

ESPANYA. — Administració provincial.

Segons el Anuario de la vida local en España, publicat per la Direcció d'Administració local, llevat de les províncies vascongades i catalanes, el restant de l'administració provincial, sense excloure Madrid, és un desastre. Comentant aquest fet vergonyós el diari conservador de Madrid "La Epoca" diu entre altres coses, ço que segueix:

Caídas las antiguas Diputaciones provinciales, llevados a ellas elementos nuevos, sintieron éstas la necesidad de no ocultar nada, porque exhibiendo las lacras del antiguo régimen más justificación y asistencias contra el nuevo. Y, en efecto, ahí están Memorias de las Diputaciones, las hojas clínicas pudiera decirse, en que se describe con toda claridad males y vicios ya conocidos, pero no expuestos de una vez a las miradas de todos.

Las cosas más graves desfilan por estas Memorias. La Diputación de Guadalajara no ha construido con fondos propios un solo camino; la de Zamora consume el 30 por 100 de su presupuesto en gastos de personal; la de Castellón sostiene un Hospital sin inodoros ni sala de operaciones; la de Murcia hace diecinueve años que no rinde cuentas, dándose el caso de pagar un médico director de un laboratorio que no existe; la de Sevilla sólo dispone de un facultativo para 700 atendidos, y cada acogido sólo disfruta una estancia valorada en 80 céntimos diarios, y así algunas más. Esos son los datos tristes del Anuario; pero al lado de ello hay notas satisfactorias, como en Lérida, Santander, Segovia, Huelva, Cádiz y Burgos.

LLETRES AL DIRECTOR

La posició comunista

III Itàlia

A la península italiana, el comunisme hi trobà un camp d'acció ja preparat, donat el caràcter dels seus habitants, on l'orientació que havia pres el poble rus hi trobà ambient i va propagar-s'hi ràpidament.

El proletariat italià que és, sens dubte, el més apassionat i fogós de la raça llatina, està sempre disposat a seguir idees noves. Majorment, quan aquestes són justes i humanitàries,

La frustrada revolució comunista italiana n'és una prova. Si va fracassar, fou per manca d'un capdill clarividenc, que—com Lenin—hagués sabut dirigir les masses revolucionàries per camins fermes i segurs. En aquella revolució, s'hagueren de fiar de la classe comercial. La culpa, doncs, no fou dels revolucionaris, fou dels obrers d'americana, que, generalment, anhelan passar de dependents a patrons i no tenen consciència ni esperit de classe.

Amb la vinguda de la reacció feixista, totes les idees avençades s'en han ressentit enormement. Les emigracions polítiques i socials han sigut considerables. I els comunistes han sigut dels més perseguits.

Quan Mussolini feu la seva teatral marxa sobre Roma, demés de portar tot el dèritus de la societat italiana, anava amb ell una fracció bastant nombrosa de gent i opinió honrada, que veien amb el seu cèlebre programa tant semblant al comunisme, un altre Lenin que anava a redimir-los, puix, no s'ha d'oblidar, que Mussolini havia militat com a secretari del partit socialista italià i sigut director de l'«Avanti», el diari socialista, el qual durant la seva direcció, accentuà la tendència revolucionària. Fou ell, qui organitzà i dirigí la temptativa revolucionària dels socialistes italians coneguda per «setmana vermella». En aquells moments el poble italià estava desorientat i no va oposar resistència, perquè no sabia els propòsits del cap feixista.

Una vegada fou al poder, Mussolini volgué assegurar-s'hi

i a l'efecte, creà la milícia feixista composta de 150.000 homes en peu de brega.

L'opinió obrera italiana de tots els camps va separar-se'n. Restaven amb Mussolini la classe capitalista i els petits i inofensius burgesos.

Molts dels que l'havien ajudat a pujar, després s'hi han girat d'esquena. Així veiem que feixistes i ex-combatents són els més aferricats contrincants.

Per a donar estabilitat al seu govern i donar-li una forma justa als ulls de l'opinió estrangera, legalitzà i feu aprovar per Víctor Manuel el seu exèrcit particular, i fabricà un sistema electoral amb combinacions de proporcionalisme i majoritisme, col·legi únic electoral i circumscripcions regionals, que li donà una majoria aclaparadora. Darrerament ja hem vist com el cèlebre inventor abandonà el seu sistema per a tornar al del sufragi universal.

Malgrat la injusta forma en que es verificaren les eleccions del 7 de maig de 1924, i l'haver fracassat l'intent de revolució comunista que començà a Milà, el nostre partit obtingué 304.682 vots i té al Parlament italià 17 diputats.

La política feixista està a les acaballes. Les seves extremes violències ens ho indiquen. I quan sigui a la veïna península un govern normal, veurem amb tota seguretat un notable augment en el partit comunista, ja bastant arrelat.

Jordi Arqué

Comunista

SETMANARI SOCIALISTA

Justicia Social

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:
Carrer de Guadalupe, 14, pral. - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:
Marçai Badia, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS I COL·LABORADORS:

Gabriel Alomar - Serra i Moret
Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Agudé Miró - Cristófor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas
Dr. Emili Mira - Vicens Villarassau
Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa." - Rossend Lladó
Dr. Muntanya - Francesc Vilademant - Sara Llorens - Manuel Galés
"Galdric." - Marius Vidal - Ferrán Culló - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Dr. I. Estadella Arnó - J. Recasens i Francesc - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amador Emili Saleta - "Shum." - F. Cafagades - Josep M. de Sucre - J. Roura i Torrent - Manuel Alcántara i Gussart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Puigades - Joan Fronjoà - Balagué Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Durán i Guardia - Joan Forment.

REDACTORS-CORRESPONSALS
Albert Schneebérg - Rafael Ramis, França
Joan Comorera. — Argentina
Carlota Góterres. — Xile
René Lyr. — Bèlgica
Roberto Marvasti. — Itàlia
Dr. Andrés Ovejero. — Madrid

PREUS D'ABONAMENT:
Catalunya i Províncies:
Trimestre, 2'50 ptes. — Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.

Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTÍCIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI personalment a la redacció o a l'administració, o bé triant per l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Correspondència administrativa
Llérida. — J. E. — Rebutés 15 pessetes, que abono en compte. Tinc una lletra en circulació per saldo fins al n.º 88. Espero ser ben acollida.
Calonge. — P. C. F. — Lletra en circulació, rebo el seu gir de 5'50 ptes., que li abono en compte. Prego bona acollida lletra.
Girona. — M. P. X. — Rebutés 60 pessetes pagueta n.º 88.
Pont d'Armentera. — J. A. — Idem 60 pessetes pagament fins octubre 1923 vuit subscriptors que indica i deu exemplars.
Boda. — F. V. — Idem 19'50 11'50 pagueta n.º 88 i 12 donatins K. C.
Gualada. — J. R. — Idem 14'50 pagueta n.º 88.
Imp. Balmorraza. — Reus.

Als companys

que expontaniament ens ajuden amb llur col·laboració, hem de pregar-los vulguin fer-se càrrec de la limitació de l'espai disponible i no oblidar mai les restriccions imposades per les actuals circumstàncies. Interessa que per a facilitar la nostra tasca procurin:

- 1.º Parlar d'allò que es pugui parlar.
- 2.º Tractar especialment qüestions sindicals i de propaganda de les doctrines socialistes.
- 3.º Exposar els temes amb la major claretat i concissió possibles, i
- 4.º Escriure en quartel·les per una sola cara i deixant els interlineats ben amples a fi que podem fer-hi al damunt les eventuals correccions ortogràfiques.